

**[N. P. Andreassen.]**

Det sagde jeg ogsaa i mit første Indlæg, men samtidig gjorde jeg gældende, at naar man har til Behandling en Kornlov, der viser et stort Underskud, og man paa Forhaand ikke ved, hvordan Høsten bliver, saa er det slet ikke saa heldigt, at man skal tage Stilling nu.

**Hartel:** Der var en væsentlig Mangel ved den højtærede Landbrugsministers Svar til mig. Det var den, at han gik let hen over, at den Omlægningspolitik, som jeg tilraadede, ikke var indledet paa et tidligere Tidspunkt. Det er nemlig Forskellen paa den højtærede Ministers Stilling og min, at jeg allerede gennem Aar har arbejdet for denne Omlægningspolitik, medens hans Interesse for den er af noget nyere Dato.

Dernæst forstod Ministeren ikke, hvilken Tilskyndelse til Omlægning der kunde ligge i, at Kornprisen blev forhøjet. Efter det foreliggende Lovforslag skal der fra det større kornproducerende Landbrug overgaa 1 Mill. Tdr. Korn til det mindre ikke saa stærkt kornproducerende Landbrug. Dette betales med en samlet Pris af 25 Mill. Kr. I Tilfælde af, at denne Pris forhøjes til 31 Mill. Kr. ved en Kornpris paa 31 Kr., saa ligger der ganske simpelt en 6 Mill. Kr.'s Interesse i at gaa over til den Omlægning, som jeg anbefalede, idet det selvfølgelig er vanskeligere at klare sig med Kulhydrater betalt efter Prisen 31 Kr. end efter Prisen 25 Kr. eller en eventuelt lavere Pris. Det forekommer mig derfor, at den højtærede Landbrugsminister i sit Svar til mig — skarpsindig er Landbrugsministeren ellers i Debatten — slap noget let bort fra den betydelige Fordel, som det mindre Landbrug vil have ved dels at undgaa at betale den højere Kornpris, dels at omlægge til de Afgrøder, som giver en større Fold af Kulhydrater end Korn.

**Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording):** Det er en Vildfarelse af det ærede Medlem Hr. Hartel at tro, at jeg ikke har interesseret mig for Omlægning fra Korn til Dyrkning af Kartoffler og lignende Planter. Tværtimod, det har jeg været med til at fremme ikke alene personligt, men ogsaa i Agitationen og i min Politik. Jeg har hele Tiden ment, at saa længe vi var inde under frie Forhold, hvor vi kunde købe Korn udefra, gjaldt det om for os at købe det saa billigt som muligt for derigennem at animere Landbefolkningen til at dyrke Kartoffler og Roer, som giver meget større Udbytte.

Det ærede Medlem siger dernæst, at det maa være en Opfordring til de mindre Landbrug til at gaa over til Kartoffeldyrkning, naar de skal betale 6 Kr. mere for Kornet, end de skal efter mit Forslag. Ja, jeg tror nu, at saadan som Forholdene ligger med den forfærdelige Mangel, der er paa Korn, saa vil Husmændene alligevel tage den Million Tønder Korn, selv om de skulde betale de 6 Kr. mere for dem — det er indlysende, det vilde de. Men det ærede Medlem glemmer, hvordan det vilde gaa med de store Landmænd, som skulde aflevere Kornet; for dem vil de 6 Kr.'s Forhøjelse selvfølgelig ikke opfordre til at dyrke Kartoffler — den vil naturligvis opfordre til at lade være med at dyrke Kartoffler. Derfor tror jeg nok, at er der nogen, der ikke rigtig har holdt paa Standpunkterne og Linierne, er det det ærede Medlem Hr. Hartel.

**Formanden:** Det ærede Medlem Hr. Hartel har Ordet for en kort Bemærkning.

**Hartel:** Det maa være ganske klart, at for de store Landbrugs Vedkommende er Forholdet det, at Afgrøderne er nogenlunde bestemt af det almindelige Sædskitte, og den større Landmand er selvfølgelig heller ikke blind for, at Kartoffler giver ca. 10 000 Foderenheder pr. ha, medens Kornet kun giver 3 700—3 800 Foderenheder pr. ha, og han vil selvfølgelig allerede derigennem — med det Forhold, der er selv mellem den højere Kornpris og Kartoffelprisen — være interesseret i en rigelig Rodfrugtavl. Det er heller ikke nogen Hemmelighed, at det store Landbrug i høj Grad er gaaet over til Dyrkning af Sukkerroer til Foderbrug, og at Hestene i væsentlig Grad fodres dermed. Men det Forhold ændrer intet i den vigtige Kendsgerning, at man her ved en Lovbestemmelse ønsker at flytte en saa og saa stor Fodermængde fra det større Landbrug over til det mindre. Her er det, jeg siger, at for at have Ret til at gøre dette maa Kornet først og fremmest betales med Produktionsprisen, og der maa i hele Lovgivningen ligge den stærkest mulige Tilskyndelse for dem, som modtager dette Korn, til at skaffe sig billige Kulhydrater paa enhver anden Maade, som er mulig, og det er det, jeg har givet Anvisning paa imit Forslag.

Naar Landbrugsministeren siger, at han har ogsaa været inde paa denne Tanke, ja, saa er det meget muligt, at han har haft en vis platonisk Kærlighed til den, men Landbrugsministerens Magtbeføjelse har jo været stor i de sidste 10—12 Aar med Hensyn til at kunne fremme sin Politik i det store og